

Anholt er charmerende, nuttet og noget helt særligt.

Anholt besøges årligt af 60.000 turister. På øen opererer man med to årlige højdepunkter - nemlig når turisterne kommer og når de tager af sted igen

Ørkenen forekommer uendelig, fascinerende og lidt mystisk og man går med en følelse af, at man godt kan fare vild, hvis ikke man holder fokus.

Havmølleparken dækker et stort område af Kattegat vest for Anholt. Posthornet på splitflaget indikerer at færgen er postførende.

TEKST OG FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@m-jylland.dk

Min kone og jeg er af sted med to halvstore legesyge drenge på vores første besøg på Anholt. Fredagen må inddrages, for at det giver mening. Weekendens sidste afgang fra Grenå er fredag klokken 13. Tre timer med færgen minder os om, at øen ligesom helt alene isoleret midt i Kattegat. Vejret viser sig fra sin venlige side på denne dag. En af sømændene fortæller, at det kun sker fire gange om året, at sejladsen må indstilles på grund af hårdt vejr. Det er, når det blæser over 18 sekundmeter.

Vi ved at Bent Rasmussen, der er leder af den lokale redningsstation, skal hente posten ved færgen, når den ankommer, men han er allerede smuttet, da vi får os samlet sammen på kajen. Det samme er tilfældet med den lille lastbil, der kører bagagen de tre kilometer op til byen, for det store flertal af passagererne uden køretøj. Altså afsted til fods med fuld oppakning.

Kun få gange passerer vi af en bil på den godt to meter brede vej gennem et smukt kuperet landskab med blandt andet bjergfyr og små birketræer.

Ved indgangen til byen er rejst et kolossalt monument af kanoner, store sten og cement. Jeg har oplevet mange mindesmærker rundt omkring, men dette er suverænt et af de mest klodsede og overdimensionerede jeg kan huske at have set.

Mia Nordby, som er en af de lokale, har lejet os stueetagen i Potterhuset, - en gul 30'er villa, der er indrettet som en blanding af levende museum, Pippi Langstrømpe og hjemlig hygge med fyrretræsgulve og pædagogiske lærebøger i reolen, samt et klaver der stemmer. Det er det perfekte udgangspunkt for et ophold på Anholt.

En speciel ø-atmosfære

Mia er dog ikke på øen denne weekend. En anden kvinde, som jeg har fået nummeret til, er også af sted for at få klaret tandlæge- og familiebesøg. Sådan er det at være øbo. Når (turist)sæsonen er ovre, tager man typisk afsted og får ordnet de forskellige ærinder, man har samlet sammen. Mias søn Sophus og vores datter Josefine kender i øvrigt hinanden fra Møllerup Musikefterskole. Derfor er vi havnet netop her i det gule hus.

Der hersker den her helt specielle ø-at-

Om bord på redningsbåden på Anholt redningsstation. Bent Rasmussen (t.h.) fortæller blandt andet om bådens funktioner. Drengene får lov at pille så meget de lyster.

mosfære i byen, som det er svært at sætte ord på. Alt er lilleputagtigt fra skolen til kirken, der står nydelig og nymalet. Der er lidt Christiania-agtigt sine steder. Der er vel nok en lille overrepræsentation af udtjente traktorer og landbrugsmaskiner, køleskabe, og euro-paller i folks haver i forhold til hvad man er vant til.

Store askebægre

Den første tanke er, at det er svært at slippe af med når man bor på en ø og det skal fragtes af sted med færgen, men det er slet ikke forklaringen, for det er muligt at aflevere alle former for skrald på øens genbrugsplads. Hvad skyldes det så? Et kvalificeret gæt kunne være, at det er et udtryk for en særlig ø-coolness. Her er højt til loftet og måske tiltrækker ø-livet også folk, der har andre og vigtigere ting at tage sig til her i livet, end at få haven til at ligne en million, for at naboerne ikke skal snakke.

Foran Brugsen er en lille plads med bænke og ualmindeligt store askebægre med skodder og kapsler antyder, at her bliver drukket en pilsner og røget en smøg, når tiden er til det. Nogen ville nok kalde

det en smugkro, men her foregår ikke noget i smug. På plankeværket hænger en billedreportage med omtale af Anholt United. En venlig ældre mand i blå arbejdstøj fortæller, at det lokale hold hvert år møder et hold bestående af turister, campister, kitesurfere osv. og spiller med alt hvad øsamfundet kan mønstre af personel uanset alder og køn.

Der hænger også et opslag med: Ø-boere søges. Der er mulighed for at prøveleje et hus i få måneder. Han fortæller også, at man opererer med to årlige højdepunkter, - nemlig når turisterne kommer og når de tager af sted igen. Anholt besøges årligt af 60.000 turister!

Herlig og storslået oplevelse

Inde i butikken bliver vi modtaget af den kvindelige uddeler med ordene: »Velkommen til øen!«. Det er da smukt! I det hele taget bliver der sagt »hej« af folk til fods, af cyklister og som regel vinket, når en øbo passerer en i sin bil på de smalle veje. Det er en herlig og storslået oplevelse som vi godt kunne tage ved lære af.

Lørdag som er vores eneste hele dag, bliver vi mødt af en lidt tung grå him-

mel med regn, der kommer og går. Mens drengene og undertegnede foretager en selvbestaltet rundvisning på skolen, kommer pedellens kone ud og jagter katten, der skal vaccineres, da dyrlægen er på øen netop i dag. Vi får en lille snak om alle de kasketter, man skal have på for, at økonomien hænger sammen, og for at ø-samfundet skal fungere.

14 elever

Hun fortæller, at skolen for tiden har 14 elever fordelt på tre klasser. En pige, der er alene i 9. klasse, har noget udveksling kørende med en kusine i Odder.

Et stenkast herfra fører hjulsporene ud i Ørkenen, der dækker omkring 80 procent af Anholt's areal. Ved første øjekast er man fuldstændig overvældet. Det ligner ikke noget, man har set før. Den sandede jordbund er dækket af et spraglet tæppe af mos, lav og marehalm og for et par uger siden var lyngen i fuld blomst. Her er bjergfyrrer og enebærbuske, men først og fremmest en følelse af uendelighed og stilstand.

Vel er Anholt kun en trekantet prik på kortet, men der er ti kilometer fra byen og ud til fyret på øens østlige spids og terrænet er blødt og forholdsvis kuperet. På grund af vejr og vind opgiver vi relativt hurtigt, at gå de 20 kilometer retur ud til Anholt fyr. Drengene løber rundt som kåde vårhare og leger rollespil, medens vi forsøger at sigte mod nord for at ramme kysten og gå tilbage mod havnen. Så længe man jævnlige går op på en bakketop og har kending med fyret i det fjerne, går det. Men travler man blot afsted, kan man komme til at gå i ring. I vejr med dårlig sigtbarhed, kan man let fare vild her. Det er lidt surt, at vi ikke når ud til fyret, men vi har allerede en forvisning om, at vende tilbage til det her sted, så det må blive næste gang.

Kaffe hos Bent

Omsider når vi ud til et tværgående hjulspor som vi følger to-tre kilometer ind til havnen. På campingpladsen står en håndfuld campingvogne ensomme og sander til, og da vi når selve havnen, er der en stemning af forladt Klondike, mens regnen tager til.

Interimistiske barer og spisesteder er lukket ned for sæsonen. Skilte og menukort står der stadig. Sofaer og borde af europaller fortæller deres historie om det glade ferieliv, når hundredevis af sejlere ligger tæt i den lille havn. Umiddelbart ser det ikke ud som om et eneste sted kan tilbyde os en kop kaffe her midt i september.

Spar Konge - øens anden dagligvarebutik er åben. Her er t-shirts og souvenirs og et usædvanligt bredt udvalg af spiritus antyder, at man har besøg af en broget kundekreds. Jeg ringer til Bent, der er leder af redningsstationen et stenkast herfra (og far til fornævnte Sophus). Han inviterer os hen til en kop kaffe.

Bent står foran stationen og smøger den, da vi kommer. Bygningen fylder godt på det lille havneområde. Inde bag rul-

leporten står en ualmindeligt veludrustet ambulance. Den kan, stort set tilbyde alle former for hjælp og assistance, men dog ikke sejle på vandet. Det kan redningsbåden derimod, som står lidt længere inde i bygningen. Den er afsted 10 – 20 gange om året og rykker ud i al slags vejr. 40 knob/t. kan de 900 heste sparke den af sted med. Måske har de nogle afsavn her ude midt i Kattegat, men når det kommer til redningsudstyr, er der ingen smalle steder.

»Øvrighedsperson«

Om sommeren, i seks uger, er her en betjent fra fastlandet. Resten af året er Bent »Øvrighedsperson« som det hedder. Vi fortæller om to unge fyre, der netop er kørt forbi os med et stort grin, uden hjelm og med ca. 70 km/t på knallert. Det er ikke noget, han tager sig af. Han har ikke nogen udfarende rolle som sådan.

Det hus Bent bor i er fra 1700-tallet, og han kan føre sin familie på øen adskillige generationer tilbage. Således går tiden med snak om dette og hint i redningsstationens hyggelige kantine. Han har så et forslag til en sti, som vi kan følge hjem. Vi ligner nok ikke nogen, der brænder efter at vandre yderligere tre kilometer ud over de ca. 11 vi allerede har tilbagelagt, for vi bliver, i næste øjeblik, tilbudt at blive kørt hjem i søværnets Landrover. Ja tak! Det tager vi imod uden falsk beskedenhed.

Kampryger og drikker fadøl

Nogle hundrede meter ud af Nordre Strandvej ligger Anholt Kro. Bygningen ligner ikke en kro i traditionel forstand, men noget der er knopskudt i flere omgange. En flok nordjyske turister sidder ude svøbt i røde tæpper og får et par fadøl og en bitter. Jeg foreslår, at de ligner Silkeborg-fans, men det kan de klart afvise. Inde i slyngelstuen sidder en håndfuld af sømændene fra færgen plus et par andre og kampryger og drikker fadøl. I bygningens modsatte lokale er der allerede halvt fyldt op med gæster, der venter på den gode danske mad, som kroen er kendt for. Krofatter Hans Møbjerg kommer ud og sætter sig ved et af bordene for at ryge sammen med konen og en lille sort-og-hvidbroget bulldog. Han er vældig snakkesalig. Det der med gratis færge, har kun været et problem for kroen, for Anholtfærgen har været så proppet, at han ikke kunne få gæster over på kroen, selv om han havde ledige værelser. Antallet af pladser på færgen har ydermere været begrænset pga. corona. I Anholtposten har man kunnet se, at de lokale selv har haft svært ved at få plads på færgen til deres ærinder på fastlandet.

Søndag er det forbi. Jeg er i Brugsen efter plaster til fru, der har slidt hul på hælen. Der bliver spurgt ind til skadens omfang, - ikke snagende, - men på omsorgsfuld vis. Det er faktisk et meget godt billede på, hvordan det er at være gæst på Anholt. Imponerende, når der lige har været 60.000 turister forbi de sidste par måneder ...

Flere steder møder man pensionerede landbrugsmaskiner, hårde hvidevarer og andre rariteter. Det minder, sine steder lidt om Christiania.

En af havnens cafeer forekommer uendelig slidt og meget lukket her, blot en måned efter turistsæsonen. I baggrunden færgen, der holder fri om lørdagen uden for sæsonen.

Krofatter Hans Møbjerg (siddende i blå skjorte) tager sig en smøg og en kop kaffe, samt en sludder med gæsterne.

ANHOLT

Areal: 22,37 km² (knap 1/5 af Samsø's areal). Afstand til Grenå: 45 km. Øen har p.t. 125 faste beboere. Leje af sommerhus: turist@anholt.dk